

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCYI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

Poswięcony sprawom
miejscowym oraz

Zagłębia Dąbrowskiego.

Cena 3 kop.

DZIENNIK polityczny, społeczny, ekonomiczny i literacki

CENA PRENUMERATY
 Dla miejscowych i samiejscowych:
 Rocznie Rb. 6.—
 Półrocznie „ 8.—
 Kwartalnie „ 1,50
 Miesięcznie — 50

Adres Redakcji i Administracji: Częstochowa Aleja 11 № 28, telefonu 10 60,
 skrzynka pocztowa № 21, adres telegraficzny „Goniec-Częstochowski”.
 Redakcja stwarza tyko w dni powszednie od godz. 5-ej do 7-ej wieczorem.
 Administracja w dni powszednie do godz. 6-ej wieczorem, w niedziele i święta
 od godz. 11-ej rano. Biletowy bez zastrzeżenia nie swracaży się.
 Przenumeracja egżoszenia w Częstochowie przyjmują wszystkie księgarnie.

CENA OGŁOSZENIA:
 Za jeden wiersz lub jego miejsce na
 1-szej stronie 30 k. na IV-ej 10 k.
 Reklamy i Nekrologia za wiersz 20 k.
 Nadstawka za wiersz 50 kop.
 Ogłoszenia drobne na 3 kop. za wiersz

Reprezentantem
 „GONIECA Częstochowskiego” na **SOSKOWIEC**
 i **ZAGŁĘBIE DĄBROWSKIE** jest
Wacław Badurski
 (SOSNOWIEC, hotel „Warszawski”).

Reprezentację
 „Goniec Częstochowski” na **ZAWIERCIE**
 objęta księgiem pani
Z. Hubickiej w Zawierciu.

Prenumeratę na „Goniec
 Częstochowski” w **Rakowie** przyjmuje p. **Kolasiński**.

W Zawierciu
 z powodu interesów familijnych jest do sprzedania
 zaraz **plac duży z trzema budynkami**
 dość korzystnymi, znajduje się przy torze kolejowa-
 wym Dr. Z. W. W. Cena bardzo przystępna.
 Wiadomość w księgarni Z. Hubickiej w Zawierciu.
 402—1—1

W Niedzielę, dnia 9 Czerwca **Majówka**
 na korzyść Polskiej Macierzy Szkolnej w Łazach
 z wielce urozmaiconym programem, na który za-
 prasa **Zarząd**.
 Uwaga. Dojazd ze stacji i powrót bezpłatny.
 405—3—1

Kalendarzyk.
 D. 5 Czerwca.
Ważna chrześcijańska: dzis Bonifacja B. M.
 jutro Norberta i Kludjusza E. b.
Ważna stołarska: dzis Dobremila jutro Ci-
 chemira.
Wschód słońca godz. 3 m. 46, zachód godz.
 8 m. 9.
Przybyło dnia: 5 godzin 49 minut.
Wiadomości historyczne: 1790. Bitwa pod
 Krasną Górą. — 1828. Wzięcie Basardz. —
 1813. Zawarcie pokoju między Rosją i Fran-
 cją. — 1826. Zgon kompozytora M. Webera.

Złote uwagi.
 Bolesław Prus w pierwszym ciągu artyku-
 lu swojego (patrz „Epoka” № 1) p. t. „Czego
 potrzebujemy?” zamieszcza pomiędzy innymi
 uwagi następujące:
 Pierwszą, zasadniczą cechą naszego bytu
 społecznego jest—niski stopień dobrobytu, na-
 wet ubóstwo. Gdyby wszystkie majątności
 Anglii podzielić równo między jej mieszkań-
 ców, na każdą istotę ludzką wypadłoby 2,270
 rubli wartości. Lecz gdyby wszelkie mienie
 Królestwa Polskiego rozdzielić między jego lu-
 dność, każdy człowiek otrzymałby zaledwie 455
 rubli—akurat pięć razy mniej, niż Anglik.
 Jednocześnie, gdy robotnik angielski zar-
 adka 788 subli rocznie, robotnik polski otrzy-
 muje za pracę swoją około 240 rubli, trzy
 razy mniej. W rezultacie—zarabiamy trzy ra-
 zy mniej i mamy pięć razy mniej nagroma-
 dzonych bogactw, aniżeli Anglik.
 O naszej biedzie przekonowywa nie tylko
 statystyka, ale i codzienne spostrzeżenia. Cae-
 masy naszej ludności zajmują mieszkania ciał-
 one i niezdrowe, mają odzież i bieliznę zużyta
 i brudną, karmią się przeważnie: kartoflami i
 niezbyt dobrym chlebem, rzadko mięsem. Tak
 wyglądają posiadacze 400 do 500 rubli mienia
 i 200 do 300 rubli rocznego zarobku. Lecz
 obok nich, istnieje mnogi proletarijat, który na
 wsiach można rachować na milion głów, a w
 miastach i miasteczkach rol się na ulicach.
 To też trudno się dziwić, że u nas chorej
 nie znajduje szpitala, starzec i kaleka przytul-

ku, dziecko opieki i że bardzo często sprzedaje
 się kobieta.
 Niskiemiu stopniowi naszego dobrobytu,
 ubóstwu naszemu, odpowiada również niewy-
 soki stopień pracy. Ziemia i zwierzęta domo-
 we dają u nas ledwie połowę, albo i mniej do-
 chodów, aniżeli na Zachodzie, ponieważ nasi
 rolnicy i hodowcy nie umieją mnożyć zysków.
 Mnóstwo machin, narzędzi, materiałów sprowa-
 dza się z zagranicy, co oznacza, że nie ma ich
 kto wyrabiać w kraju. Nareszcie prawie cały
 handel znajduje się w ręku Żydów, z których
 bardzo wielu nie tylko uważa się za naród ob-
 czy, ale nawet prowadzi własną politykę, nie-
 koniecznie dla nas zbyczliwą. A przedziw-
 nego systemu krwionośny społecznego orga-
 nizmu..
 Nasz robotnik wiejski, czy miejski, skut-
 kiem niedostatku nie ma sił i pod względem
 wytwórczości w pracy nie może mierzyć się z
 robotnikiem np. angielskim. A nareszcie, zna-
 wu skutkiem biedy i złych tradycji (naprzy-
 kład: pogarda dla pracy w klasach zamożnych),
 istnieje wśród nas mocny popęd do próżnowa-
 nia. Ten narodowy instynkt próżniactwa znaj-
 duje, między innymi, dwie pobudki: bardzo
 dawną—w bezładnem miłośierdziu, które wy-
 tworzyło majątkowe żebraków i bardzo nową—
 w hasle strajków... Dzis wszyscy chcą strajko-
 wać przy* lada sposobności, a niektórzy badaj
 wyobrażają sobie, że, zapomocą strajków, czyli
 zorganizowanego próżniactwa, można podnieść
 dobrobyt społeczny!..
 Dobroty i praca są to jakby dwie nogi
 narodu. Otóż naród nasz obie te nogi ma
 dość słabe. Lecz nie na tem koniec. Skutkiem
 bowiem złych tradycji i jeszcze gorszej niewoli,
 społeczeństwo jest jakby porażone i sproszko-
 wane. Chrześcijaństwo, żydzi, szlachta, chłopci,
 robotnicy, inteligencja, to nie są części jedno-
 go organizmu, ale kawały, na które dzieli się
 społeczeństwo. A te znowu kawały nie są bu-
 dowłami stałemi, ale raczej kupami piasku:
 dzięki bowiem niemożliwości stowarzyszenia
 się, tworzenia związków, ludzie tej samej kla-
 sy społecznej żyją w odosobnieniu, nie tworzą
 organicznej całości. W ostatnich czasach na-
 wet w kościele katolickim zaczynają ukazywać
 się szczeliny, a w rodzinach panuje silny roz-
 dzźwięk między młodszem i starszem poka-
 leniem.
 Najlepiej, najrozumniej zorganizowani są
 żydzi, którzy, oprócz potężnej solidarności na-
 rodowo-religijnej, posiadają jeszcze mnóstwo
 praktycznych i szlachetnych stowarzyszeń. My
 nawet nie domyślamy się, jak wysoko jest
 rozwinięta u nich filantropia i jakie ogniska
 drobniżki zyciowe.
 W nas, Polakach, egoizm jeszcze gorzej
 nad uczuciami społecznymi”.

Związek katolicki
 w Częstochowie.

W kwietniu r. b. ś. p. ksiądz prałat Wa-
 berski utworzył komitet organizacyjny Związku
 katolickiego w Częstochowie.
 Zapisy do Związku i wszelkie objaśnienia
 przyjmuje w imieniu Komitetu organizacyjnego
 miasta Częstochowy ksiądz Włodzimierz Jako-
 wski—parafia św. Zygmunta, od godziny 3-ej
 do 5-ej po południu.
 Cel Związku jest następujący:
 § 1. Związek katolicki jest zrzeszeniem
 katolików, mającem na celu oparcie na nauce
 Chrystusa wszelkich objawów życia narodowe-
 go w dziedzinach: religijnej, społeczno-kultu-
 ralnej i ekonomicznej.
 § 2. Związek katolicki w całej swej dzia-
 łalności trzyma się niewzruszenie wskazań i
 decyzji Stolicy Apostolskiej co do misji spo-
 łecznej Kościoła i ulęga powadze biskupów, nie
 wkroczając w zakres jurysdykcji kościelnej.
 § 3. W widokach osiągnięcia wyżej wska-
 zanego celu, zadaniem Związku Katolickiego
 będzie:

- I. W dziedzinie religijnej.
  - 1) bronić praw i powagi Kościoła, gdzie tego zażądzie potrzeba;
  - 2) opiekować się powołaniami duchowne-
 mi w celu dopomożenia władzy do usunięcia
 braków w osobistym składzie duchowieństwa;
  - 3) współdziałać z kościołem w sprawie
 powrotu zakonów i religijnych kongregacji,
 a następnie czuwać nad ich losem i potrze-
 bami;
  - 4) wspierać akademie duchowne, semi-
 naria i t. p.;
  - 5) dążyć do zabezpieczenia niezależności
 materialnej duchowieństwa przez odzyskanie
 fundusów i majątków kościelnych i kościelno
 edukacyjnych, klasztornych i parafjalnych, dla
 utrzymania misji apostoelskiej kościoła i ulżenia
 ciężarów ludzom, etc.;
  - 6) opiekować się sztuką kościelną i zaby-
 tkami przeszłości.
- II. W dziedzinie społeczno-kulturalnej.
  - 1) szerzyć oświatę w duchu katolickim:
    - a) przez czuwanie nad wychowaniem reli-
 gijnem;
    - b) przez pracę wyjęzoną nad zwalczaniem
 analfabetyzmu;
    - c) przez założenie towarzystwa oświaty
 ludowej i tworzenie *kołek* parafjalnych tego
 towarzystwa;
    - d) przez zakładanie szkół katolickich, w
 szczególności zaś szkół ludowych, parafjalnych;
    - e) przez zakładanie i popieranie czytelnik
 ludowych, bibliotek katolickich, wioskowych—
 muzeów lud wych., *kołek* młodzieży etc.;
  - 2) przez zakładanie katolickich Towarzystw
 naukowych;
  - 3) przez tworzenie i popieranie prasy ka-
 tolickiej dla wszystkich warstw narodu, oraz
 wszelkich wydawnictw, szerzących oświatę w
 duchu katolickim;
  - 4) przez urządzanie odczytów, wystaw etc.
 i wdrażać w życie społeczne pojęcia
 chrześcijańskie i sprawiedliwości, własności,
 władzy, wolności, równości i bratniej przyjaźni,
 za wskazaniem praw i obowiązków z tych po-
 jęć płynących;
  - 5) współpracować z kościołem w celu
 szerzenia moralności chrześcijańskiej w życiu
 prywatnem; bronić chrześcijańskiego charak-
 teru rodziny; zwalczać pijanstwo, rozpustę,
 wszelkie hazardy, pieniactwo, zwalczać zwy-
 czaj pojedynków, tworząc w razie potrzeby są-
 dy honorowe etc.;
  - 6) współpracować z kościołem w dąże-
 niach, do ścisłego zachowywania przykazania
 o chrześcijańskim odpoczynku w dni niedzielne
 i świąteczne;
  - 7) zakładać kluby katolickie, domy ludo-
 we miejskie i domy parafjalne wiejskie i t. p.
 instytucje i towarzystwa.
  - 8) dążyć do przyłączenia dla celów Zwią-
 zku wszelkich istniejących już stowarzyszeń
 religijnych katolickich.
- III. W dziedzinie ekonomicznej.
  - 1) dążyć wszelkimi siłami do rozwiąza-
 nia sprawy robotniczej na podstawie zasad,
 wytkniętych przez Leona XIII; w tym celu po-
 pierać wszelkie ustowania, zmierzające do po-
 lepszenia stanu ekonomicznego ludności, zaró-
 wno wiejskiej jak miejskiej, do wytworzenia
 prawidłowego, na chrześcijańskich zasadach o-
 partego, stosunku pracodawców do robotników.
  - 2) współdziałać w wytworzeniu a w ra-
 dzie możliwości własnymi środkami stwarzać in-
 stytucje, mające na celu wzmożenie i roz-
 szerzenie drobnej własności rolnej, oraz przy-
 chodzenie do własności przez ludność fabry-
 czną, a w szczególności: banki parcelacyjne i
 inne wiejskie instytucje kredytowe, udzielające
 długoterminowego kredytu, amortyzacyjnego,
kołki rolnicze i zawodowe, stowarzyszenia
 współdzielcze, kasy oszczędności, kasy poży-
 czkowe, związki robotcze, biura informacyjne,
 towarzystwa budowy domów dla robotników
 fabrycznych, etc.;

Wykonywa: pomniki, figury, portrety, tłarze, roboty przy budowach kościołów, jako też i kazkie roboty w zakresie rzeźbiarstwa, wce-
 dzając, od najwyżejważniejszych do najwyżejważniejszych wykonawstwa, ze wszystkich krajowych i zagranic-
 nych prima materiałow kamienia i drzewa. Dekoracja domów od ręki moliowane i wszelkie roboty szukatornie. Zakład podejmuj-
 się wykonywać roboty w miejscowościach najbliższych, informację, resunki i kosztorys na każde żądanie darmo. **Gony przytulne.**
 Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Kamienniariski
Kruszyński i Prósowski w Częstochowie,
Aleja III dom własny. 263

3) pośredniczyć pokojowo w zatargach pomiędzy pracodawcami i pracownikami rolnymi i fabrycznymi,

4) organizować opiekę duchową dla robotników polskich, szukających pracy poza granicami kraju, oraz dla robotników, którzy emigrują ze wsi i gromadzą się w wielkich srodkach fabrycznych w kraju.

§ 7. rozdziału II ustawy brzmi: Każdy członek Związku Katolickiego opłaca do kasy minimalnej Związku, składkę roczną w kwocie minimalnej kop. 50 na wsi, a 1 rubla w mieście.

Uwaga: W deklaracji składanej przez nowostępującego do Związku człowieka, powinna być określona wysokość rocznej składki, jaka go będzie obowiązywała aż do złożenia nowej deklaracji.

Zamieszczając powyższe streszczenie ustawy, zaznaczyć musimy, że Związek katolicki jest secesją chrześcijańskich stowarzyszeń robotniczych, których opinie w tej mierze podamy w numerze jutrzejszym.

Zjazd socjalistów rosyjskich.

Jak donosi agencja Reuters, zjazd socjalistów rosyjskich w Londynie uchwalili prowadzić walkę zaciętą z październikowcami i stronnictwem odrodzenia pokojowego, oraz zerwać wszelkie stosunki z kadetami.

Uchwała zjazdu oświadcza, że stronnictwo reakcyjne, zjednoczenie narodu rosyjskiego, monarchiści, rada szlachty zjednoczonej, oraz część stronnictwa odrodzenia pokojowego stają się coraz bardziej organizacją klasową feudalnych posiadaczy ziemskich, usiłującą przez podsyć nienawiść narodową, tudzież przez urządzanie pogromów stłumić rewolucję we krwi wojny domowej.

Wobec tego demokracja socjalna uważa za konieczne prowadzić z nimi walkę nieprzejednaną, aż do zupełnego zniszczenia resztek społecznych i politycznych systemu feudalnego. Demokracja socjalna musi zwłaszcza prowadzić walkę zaciętą z październikowcami i stronnictwem pokojowego odrodzenia, ponieważ opierając się częściowo na obywatelach ziemskich i burżuazji reakcyjnej, które przeszły już zupełnie do obozu przeciwrwolucyjnego i jawnie popierają rząd w dążeniach do utworzenia konstytucji, sprzecznej z zasadami demokratycznymi, opartej bowiem na cenzurze majątkowej.

Co się dotyczy stosunku demokracji socjalnej do stronnictwa kadetów, zjazd oświadcza że stronnictwa liberalnej burżuazji monarchicznej, a zwłaszcza kadeci, odwrócili się od rewolucji i zamierzają zakończyć ją przez układ handlarski z kontrrewolucją. Pewna część ludności wiejskiej i miejskiej pozostaje wciąż jeszcze pod kierownictwem tego stronnictwa, którego cele polityczne nie wybiegają poza granice monarchii konstytucyjnej, (partei na systemie politycznym i armii stałej a przeciwnej żądaniom proletariatu).

To też demokracja socjalna musi starać się o to, aby iluzje konstytucyjne nie były rozszerzane nadal przez to stronnictwo i zwalczać z energią szczególną hegemonję średniej klasy posiadającej.

Uchwała omawia dalej obszernie stosunek socjalistów do ludowców i stronnictw robotniczych.

Oświadcza mianowicie, że stronnictwa te, przedstawiające interesy wielkiej masy posiadaczy drobnych, stoją pomiędzy poddaniem się kierownictwu postępów a walką przeciwko feudalnej własności ziemskiej.

Zadaniem tedy demokracji socjalnej ma być wyrwanie stronnictw tych za wszelką cenę z pod wpływow postępów, zmuszenie do uczynienia wyboru pomiędzy kadetami a proletariatem rewolucyjnym i przyciągnięcie w końcu na stronę demokracji socjalnej.

Nowiny telegraficzne.

— Minister spraw wewnętrznych zezwolił na zwołanie w d. 10 b.m. zjazdu w Petersburgu delegatów legalizowanych towarzystw farmaceutycznych.

— W Petersburgu w d. 3 b.m. odbyła się narada pod przewodnictwem ministra handlu i przemysłu w sprawie kolonizacji części rosyjskiej Sachalinu. Uznano za pożądane jaknajszybszą budowę dr. zel. Amurskiej, ulepszenie warunków spławnych przy ujściu Amuru, dokonania topograficznych i geologicznych pomiarów.

— Prezydent Roosevelt w wydanym okólniku oznajmia iż traktat handlowy z Niemcami został zawarty.

— W Teheranie wykryto spisek, mający na celu wymordowanie wszystkich ministrów.

NOWINY.

Ogólne.

W języku pisania aktów stanu cywilnego w języku polskim Biskup kujawsko-kaliski rozesał do proboszczów okólnik następujący:

„Na wyjaśnienie nasze w sprawie pisania akt stanu cywilnego w języku polskim p. naczelnik kraju zakomunikował nam w d. 6 kwietnia st. r. b. nr. 1395, że jeżeli ci, co piszą akty po polsku, w ciągu miesiąca się nie cofną i nie będą ich pisali w języku urzędowym, — zostaną pozbawieni probostwa, a oprócz tego — pociągnięci do odpowiedzialności sądowej, stosownie do ustaw kodeksu kryminalnego“.

„Mamy nadzieję — pisze ks. Biskup — że wielbne duchowieństwo, mając na względzie dobro Kościoła św., postąpi według wskazań swego sumienia“.

Częstochowa.

Uwolnienie. Na ręce ks. Jana Żaka proboszcza parafii Poczesa, nadeszło rozporządzenie ks. biskupa djeceji kujawsko-kaliskiej treści następującej:

„Z powodu powtórnego rozporządzenia ministra, który nie uwzględnił tłumaczenia i wyjaśnienia sprawy, zwalniamy Jks. proboszcza od obowiązków administratora parafii Poczesa“.

Dar Narodowy P. M. S.

Dowiedzieliśmy się że do tej pory zebrano na Dar narodowy 3-go maja w Częstochowie 1,600 rb. Za naszym pośrednictwem proszeni są p. dzielnicowi, aby przyspieszyli zbieranie ofiar i składali je wraz z rachunkami na ręce prezesa koła pana Małkowskiego.

Uroczystość Mickiewicza. W d. 29 i 30 bm. w Zawierckim parku „Bronisławów“ odbył się mają festyny Mickiewiczowskie, na których d. 29 bm. o g. 4 po południu ma być urządzona uroczystość odsłonięcia pomnika Mickiewicza. W uroczystości przyjmie udział chór miejscowy kościelny, który przygotował kantatę na cześć Mickiewicza. Zaproszenie do przyjęcia udziału otrzymała „Lutnia“ częstochowska która winna poczytywać sobie za obowiązek uczestniczenia w tak wielkiej uroczystości, jaką jest uczczenie pamięci wielkiego naszego poety Mickiewicza. Przy tej sposobności pozwolimy sobie stwierdzić fakt: — JAKO?... więc nawet Zawiercie, o mniejszej i mniej znacznej ilości mieszkańców, ma uczcić polskiego wieszca, który w plejadzie poetów wszechświatości zajmuje pierwszorzędne stanowisko. — a Częstochowa milczy?... A jednak trochę dobrej woli, kilka zabaw, urządzonych na koszt pomnika, a oddalibyśmy hołd naszemu wieszcowi.

„Lutnia“ nasza (chór i orkiestra) zaproszoną została przez warszawskie Tow. Dobroczynności do przyjęcia udziału w zabawie letniej, urządzonej staraniem wydziału dochodów nieistalych tegoż Towarzystwa pod nazwą „Igrzyska Olimpijskie“.

Wielka ta zabawa odbędzie się w d. 22, 23 i 24 czerwca r. b. na placu wystawy przy ulicy Agrykola. Do programu rzeczony zabawy wędą: seiny z życia starożytnych Greków i Rzymian, sztuka z repertuaru klasycznego, turnieje i konkursy hippiczne, wysięgi piesze i konne, corso powozów, żywe szachy, konkurs orkiestr (mieszanych, smykowych i dętych) i stowarzyszeń śpiewaczy (zespoły choralne męskie, żeńskie i mieszane) etc. etc. etc.

Z Lutni. Proszeni jesteśmy przez zarząd „Lutni“ o zawiadomienie, że w sprawie postanowienia udziału na rzecz Towarzystwa dobroczynności w Warszawie oraz odsłonięcia pomnika Mickiewicza w Zawierciu członkowie chóru i orkiestry „Lutni“ raczą przybyć do siedziby letniej w czwartek t. j. dnia 6-go bm. o godz. 8 wieczorem.

Chór damski. Z przyjemnością notujemy dodatni objaw muzykalności naszego grodu. Jak się dowiadujemy, zapisy do chóru miłośniczek śpiewu przy Towarzystwie „Lutnia“ idą nadzwyczaj różne, dzięki czemu pierwszy wykład teoretyczny odbędzie się już dziś o godzinie 7-ej wieczorem w letniej siedzibie „Lutni“.

„Czerwówka“. W niedzielę dnia 10 bm. odbędzie się „czerwówka“ lutnistów, której program ma być bardzo urozmaicony, a między innymi niespodziankami odegraną ma być jednoaktówka Przybylskiego p. t. „Schadzka“. Jak słyszelśmy, na zabawie urzmy kostiumy krakowianek, cyganek, markiz z XVIII wieku i t. p. co ogromnie przyczyni się do uświetnienia zabawy. Ilość i rozmaitość niespodzianek, łatwo to można zrozumieć, zależy będzie od ilości uczestników i nadobnych uczestniczek

radzimy więc zapisywać się wcześniej. Wyjazd nastąpi o godz. 2 po południu ze stacji Herby, powrót zaś specjalnym pociągami o godzinie 11 wieczorem.

Z Tow. Poż. Oszczędnościowego w Częstochowie. Dowiadujemy się, że Towarzystwo, wyżej wymienione nabyło w drodze licytacji dom na rogu ul. Teatralnej i II alei, należący do p. Nowackiego z zamiarem gruntowego przebudowania go i podniesienia o jedno piętro wyżej. Prawdopodobnie przebudówka pod względem architektonicznym zadowolony wymagania estetyczno-artystyczne mieszkańców, co będzie przy obecnym ruchu budowlanym wzorem dla innych przedsiębiorców. Na jednym z placów tej posesji Towarzystwo zamierza wybudować własną siedzibę.

O wydawnictwa P.P.S. W nocy z dnia 17 na 18 grudnia 1905 roku w Częstochowie, miejscowe władze policyjne, podejrzewające 26-letniego Wacława Płaska, stolarza o należenie do jednej z partii skrajnych, dokonały u niego rewizji. Wynikiem długotrwałych poszukiwań było znalezienie u Płaska: 1,448 numerów bulwarystycznego pisma „Cięgi“, oraz sporej ilości wydawnictw rewolucyjnych P.P.S. Wobec tego Płasek został oddany pod sąd za należenie do P.P.S. oraz przechowywanie „Ciągów“, zawierających utwory obrażające Majeść. Sąd wojenny uznając Płaskę winnym skazał go na zesłanie na osiedlenie.

Kradzież. W nocy na 4 b. m. dokonano kradzieży krzyżów i figurek Chrystusowych w fabryce tychże Michała Fiksa, na ul. św. Barbary. Zaareztowano chłopca, pracownika, podejrzanego o udział w kradzieży.

Dąbrowa.

Narada. W końcu czerwca odbędzie się tutaj zebranie członków Stowarzyszenia kooperatywnego sklepów spożywczych z wszystkich dzielnic Zagłębia, celem naradzenia się co do dalszej działalności Stowarzyszenia.

Sosnowiec

Sprawa sanitarna. Na onegdajszym posiedzeniu Komisji Sanitarnej odbytem w magistracie, po ożywionej dyskusji, blisko trzy godz. trwającej, powzięto następujące uchwały:

1. Ulice i chodniki powinny być codziennie zamyte przed godziną 6 rano, a od 1 kwietnia do 1 października polewane trzy razy dziennie t. j. o 8 rano, o 1 w południe i o 5 wieczorem.
2. Zabrania się wyrzucania śmieci na ulicę.
3. Urządzone przez niektórych właścicieli ścieki do rynsztoków powinny być natychmiast skasowane.
4. Podwórza, jak również zabudowania gospodarcze powinny być utrzymywane w należytym czystości.
5. Zabrania się trzepania rzeczy na frontowych balkonach.
6. Wszystkie rozporządzenia Komisji powinny być natychmiast wypełniane.
7. Za niewykonanie rozporządzeń winni podlegać odpowiedzialności sądowej.

Artyści petersburscy po odegraniu „Życie człowieka“ Lenida Andrejewa, wyjechali dzisiaj nad ranem do Radomia.

Za pośrednictwem posłów. Właściciel restauracji, róg ul. Teatralnej i Mikołajawskiej, p. Hadzy Met nie mógł w żaden sposób wydosłać kaucji 2,000 rb. złożonej przed laty, kiedy był zarządzającym składami monopolowymi w Częstochowie. Jako ostatniego środka radykalnego, użył pośrednictwa naszych posłów w Dumie, pp. Dmowskiego i Żukowskiego. Niedawno temu wysłał do obydwoch list z przedstawieniem całej sprawy i z prośbą o wyjednanie w ministerjum finansów zwrotu danej kaucji. W tych dniach otrzymał p. Hadzy Met list, w którym posłowie nasi komunikują, iż sprawę przedłożono w ministerjum finansów, które wkrótce nadesie polecenie zwroczenia kaucji.

Jest to mały przykład, jak i z czym się mamy zwracać do naszych posłów, stróżów i i popieczników naszych słusznych spraw w Petersburgu.

Młodociągi złodzieje. Wczoraj w południe, na dworcu stacji w. w. przytrzymało na gorącym uczynku okradania pasażerów dwóch chłopców lat 8 i 12, braci Grzegorzewskich. Po spisaniu protokołu przez żandarmer stacyjnych, strażnik w towarzystwie 2 żołnierzy doprowadził małoletnich złodziei do aresztu miejskiego. Smutny bardzo smutny obrazek wychowania rodzicielskiego.

Z różnych stron.

— **Konsekracja biskupa.** D. 16 b. m. odbędzie się w Petersburgu konsekracja biskupa Karasia, sufragana żytomierskiego. Na konsekrację tę podają również biskup kujawsko-kaliski ks. Stanisław Zdzitowiecki.

Zjazd kobiet polskich.

(Porządek dzienny).

W celu uczczenia czterdziestoletniej działalności Orzeszkowej komisja, wyłoniona z komitetu jubileuszowego, organizuje w dniu 9. 10 i 11 czerwca r. b. w Warszawie „Zjazd kobiet polskich“.

Zjazd ten—obok hołdu dla wielkiej pisarki i obywatelki, kierującej między innymi sprawą kobiecą na nowe tory, ma na celu omówienie: jakie prawa — jakie warunki pracy i rozwoju należą się kobiecie w dobie organizacyjnej życia społecznego.

Przedmiotem obrad będzie: 1) wykazanie istniejących braków i ograniczeń; zaprojektowanie i uzasadnienie najpilniejszych reform; 2) omówienie dróg, prowadzących do ich urzeczywistnienia.

Porządek dzienny „Zjazdu“ zapowiada:

Sobota, d. 8 czerwca.

Zebrań uczestników dla wzajemnego zapoznania się w salonach Doliny Szawajcarskiej. Przemówienia.

Niedziela, d. 9 czerwca.

Godzina 2 po południu. W wielkiej sali Filharmonji. Posiedzenie I. Otwarcie Zjazdu. Zagajanie Zjazdu przez przewodniczącą komisji do spraw Zjazdu Marię Konopnicką. Tematy obrad: Prawa polityczne i obywatelskie. Udział kobiet w instytucjach samorządnych. Taktyka ruchu kobiecego. Referenci: Aleksander Lednicki, Tadeusz Wróblewski (z Wilna), Laudynowa (z Moskwy), Adeli Suligowski, Józef Lange, J. Oksza, K. Bujwidowa, M. Turzyma, Z. Tabočka, S. Zelewska, Marja Dulębianka, Ludwik Straszewicz, Antoni Pilecki, E. Weydel, W. Lypaciewicz.

Godzina 8 wieczorem. Posiedzenie II: Sekcja wychowawcza. Referaty: Aniela Szczyńska „Przygotowanie do zawodu pedagogicznego“. Marja Wryho-Radziwiłowicz „Jaka powinna być ochrona i ochroniarka“. Zuzanna Morawska „Matka jako wychowawczyni“. H. Kuczałska „Wychowanie fizyczne kobiet“. Wilman-Grabowska „Młodzież żeńska i męska“. K. Bujwidowa „O liceach i gimnazjach żeńskich“. Centnerszwerowa „Koelekucja“. Jezierski „Szkoła społeczna“. Reformy wychowawcze: Edmund Bogdanowicz, Kalinowski, Michałski i Moszczeńska, Dawidowa, dr. Tylicka.

Poniedziałek, d. 10 czerwca.

Godzina 2 po południu. Posiedzenie III: Sekcja etyczno-społeczna. Przemówienie—Aleksander Świętochowski. Referaty: T. Męczkowska „Ideasy etyczno-społeczne ruchu kobiecego“. Hr. Merloni „W sprawie prostytucji“. C. Walewska „O służbie“, „O co walczyć“. Julja Dicksteinówna „Wpływ kobiet na demokratyzację społeczeństwa“. Czesława Przewóska „Projekt Związku etycznego humanistów, filaretek imienia Elżby Orzeszkowej“. Ignacja Piątkowska, Z. Tabočka, Marja Dulębianka, Wróblewski.

Godzina 8 po południu. Posiedzenie IV. Dalszy ciąg Sekcji wychowawczej.

Wtorek, d. 11 czerwca.

Godzina 2 po południu. Posiedzenie V. Sekcja ogólnooświatowa. Referaty: Wł. Weychertówna „Udział kobiet w ruchu oświatowym“. Cecylja Śniegocka „Jak się uczyły dzieci pozbawione szkoły“. Emma-Dmochowska-Jelenska „Kartka o ruchu oświatowym na Litwie“. Śląska (z gub. mohylowskiej) „Z ubiegłych lat“. Swiacka (z Prus Zachodnich) „Z waliz germanizatorskich“. Emilia Behowiczowa (z Kalisza) „Wychowanie dzieci ludu“. P. Paszkowski „O wpływie Orzeszkowej na rozwój myśli polskiej na kresach“. Dziubińska „Szkoła w Kruszynku“. Dr. Zgliszczyńska (z Wilna) „Z działalności kobiet“. E. Zmijewska „Stosunek rodziców i wychowawców“. Marja Jastrzębowska (z Radomia) „Z siedmiu lat ostatnich“. Rudnicka (z Łodzi) „O ogólnym położeniu kobiet w Łodzi“. W. Wojciechowska „O uspołecznieniu dziecka“. Marja Gałczyńska (z Kalisza) „Opieka społeczna nad choremi dziećmi“. P. Witte Łomska. Gospodni sekcji ogólnooświatowej Zofja Bielicka. Sekretarka Eugenia Zmijewska.

Godzina 8 wieczorem. Posiedzenie VI: Sekcja ekonomiczna S. Keszutski „Potrzeba praw politycznych dla kobiet ze względu ekonomicznego i państwo-społecznego“. L. Krzywicki „Prawa rządzące kobiet“. Bornsteinowa „Prawodawstwo ochronne a praca kobiet“. J. Jaworski „Ochrona i ubezpieczenie matczyństwa“. G. Chwalewik „Organizacja zawodowa“.

Godzina 8 wieczorem. Równocześnie posiedzenie VII: Sekcja druga ekonomiczna. M. Karczewska „Dole i niedole pracownice wiejskich“. Wanda Herse „Pracownice igły“. E. Zmijewska „Kobieta w dziennikarstwie“. M. Kozierska „Reformy gospodarstwa domowego“. St. Wojciechowski „Kooperatywy“. Z Daszyńska-Golińska „Ze stosunku polityki społeczno-gospodarczej do rozszerzenia pracy zarobkowej kobiet“. Wnioski. Zamknięcie zjazdu.

Osoby, pragnące zabrać głos w dyskusji, zechcą zapisywać się u gospożni lub sekretarce danych sekcji. Referaty nie powinny przekraczać niżej 15 minutowego odczytu. Referaty nie wygłoszone na danej sekcji z powodu zamknięcia obrad (dla braku czasu), zostaną wygłoszone jako oddzielne odczyty lub podane w streszczeniu autorów w „Dzienniku Zjazdu“.

Karty uczestnictwa (zb. 1), oraz bilety na pojedyncze posiedzenia (25 kop.) są do nabycia w kasie teatru Małego, gmach Filharmonji (telefon 16,85) oraz w sekretarjacie Zjazdu (redakcja „Błyszczy“ Nowy Świat 41).

Biuro Zjazdu od dnia 7 czerwca mieszceć się będzie w sali parterowej Filharmonji Nowo-Sienna nr. 2 i czynnem będzie od 9 rana do 11 wiecz.

Karty uczestnictwa służą za bilet wolnego wejścia na pierwsze zebranie powitalne w dn. 8 w salonach Doliny Szawajcarskiej.

Uprasza się o wczesne zamawianie biletów, gdyż dla uniknięcia natoku lista uczestni-

ków Zjazdu zostanie zamknięta (po rozdaniu ograniczonej liczby miejsc).

Uroczystości jubileuszowe; urządzone przez Komitet oraz inne instytucje.

Niedziela, d. 9 czerwca.

Godzina 12 w południe. Msza. Uroczyste poświęcenie ochrony imienia Elżby Orzeszkowej, urządzone staraniem Towarzystwa opieki nad dziećmi. Marszałkowska 40.

Godzina 8 wieczorem. W Dolinie Szawajcarskiej „Polskie Towarzystwo Dramatyczne“ pod kierunkiem K. Hofmana wykona na specjalnie zbudowanej scenie w ogrodzie Doliny, Elżby Orzeszkowej „Gedali“ — Akt „Nad Niemnem“. M. Konopnickiej „Błogosławieństwo nizinn“. Przedstawienie poprzędzy odczyt A. Pileckiego. Chór handlowców wykona kantatę Maszynskiego. Orkiestra Filharmonji utwory polskie i litewskie. W razie niepogody przedstawienie i koncert odbędzie się w sali. Cena biletu 50 kop.

Godzina 8 wieczorem. Na Pradze. Sekcja analfabetów pod kierunkiem Jakóba Winnickiego wykona E. Orzeszkowej „Harde dusze“, poprzedzone odczytami Władysławy Wejchertówny i L. Kotarbińskiej. Cena biletu od 10 kop.

Poniedziałek, d. 10 czerwca.

Godzina 8 wieczorem. W wielkiej sali Filharmonji obchód literacko-artystyczny pod kierownictwem Marjana Gawalewicza z przeznaczeniem dochodu na instytut imienia Orzeszkowej. Program: 1) Słowo wstępne (Marja Konopnicka). 2) Poezje Marji Konopnickiej (wygłosi Laura Pytlikina). 3) Fragment E. Orzeszkowej (odczyta Jadwiga Mrozowska). 4) Konferencja J. Kotarbińskiego. 5) Przemówienie A. Pileckiego „O instytucie imienia Orzeszkowej“. (Antrakt). 6) „W zimowy wieczór“ E. Orzeszkowej, uszczeniony przez autorkę. 7) Wiersz Ignacego Balińskiego (wypowie autor). 8) Kantata P. Maszynskiego do słów M. Gawalewicza. 9) Apoteoza.

Podczas wszystkich obchodów gospożni Zjazdu zbierać będą podpisy na arkuszach, które zostaną wręczone Jubilatce w artystycznej szaryni polskiej w darze jubileuszowym. Dar ten przygotowały wspólnie usiłowaniami, Komitet Jubileuszowy: Warszawy, Grodna, Krakowa, Lwowa, z inicjatywy M. Siedleckiej z Krakowa.

Wystawa jubileuszowa imienia Orzeszkowej.

W celu uczczenia jubileuszu Orzeszkowej w Towarzystwie Zachęty Szuok Pięknych otwarto wystawę retrospektywną pracy kobiet na polu malarstwa i rzeźby. Komitet organizacyjny, stanowiąc pani: Zofia Stankiewiczówna, Marja Wasilkowska, Marja Gerson-Dąbrowska, Marja Dulębianka.

Zwiedzanie wystawy przez uczestniczki „Zjazdu“ oznaczono na wtorek, godz. 11 przed południem.

L Ó D

odstępują po cenach bardzo przystępnych. Stosownie do życzenia dostarczam do domów prywatnych. Fabryka wódy sodowej ulica Modrzewowska. X. Salistrze w Sosnowcu.

401—4—1

Potrzeba 3 do 5 tysięcy rubli na dom i numer hipoteki. Ulica Nowa Nr. 4 mieszcz. Nr. 2 w Częstochowie. 400-2-1

Dermina“ od piegów 50 kop. „Agar“ na odciski 30 k. Apteka pod Jasną Górą. 192

Zubiono czy wykradziono paszport, atestat sędowy na imię Emilia Osowskiego. Łaskawy znalazca zechce zwrócić do sklepu jubileusznego J. Schöfflera, Aleja II Nr. 16. 380 3—3

Naszyjeńska poszukuje korepetycji w Częstochowie, Grabara ul. Kamienie, dom Komornickiego. 397—7—2

Zakład ślusarsko mechaniczny zpoleca części rowerowe—różnych gatunków, jak opony od 3 rb. 75 kop. i kieszki od 2 rb., nowe i używane rowery, a także reparacje i emaljonowanie. Zarządzający Kurasiewicz, Częstochowa, Teatralna 8. Cyklodrom. 43—180

Fluid“ od reumatyzmu 60 kop. „Verol“ na włosy 75 kop. „Skabin“ od świerzby 50 kop. Apteka pod Jasną Górą. 193

Sprzedam zaraz trawę. Skłonił 15. 379—2—1

Sprzedam zaraz trawę. Skłonił 15. 379—2—1

Sprzedam zaraz trawę. Skłonił 15. 379—2—1

Sprzedam zaraz trawę. Skłonił 15. 379—2—1

Wszystkim osłabionym, wycieńczonym,

zdenenerwowanym i pozbawionym energii życiowej przywraca siły i chęć do życia

SANATOGEN BAUERA

Pochlebne opinie więcej niż 3600 lekarzy i profesorów. Dostać można w wszystkich aptekach i składach aptecznych. — Wstrzeżać się bezwartościowych nasładownictw. Prawdziwy tylko w opakowaniu rosyjskiem.

Broszury gratis i franco wysyła E. Karczewski, Warszawa, Nowo-Senatorska 4.

Aleksander Zajdler

w Częstochowie, ul. Jasnogórska 9, w fabryce B-ci Groth.

Mechaniczna fabryka pilników i parowa szlifownia, a także wyrób masyżu do nacinania pilników własnego wynalazku opatentowanego za Nr. 32123. Przyjmuje do przetwarzania wszelkiego rodzaju pilniki a także rżni, kółka, frezery różnych rozmiarów oraz noże różnych rozmiarów do papieru dla inżynierów. Papier. Ceny niskie. 403—15—1

Instytut

Gimnastyki i fechtunku

St. Kiffera,

ulica Teatralna № 13,

dom p. Kohna,

dla pań, panów i dzieci. W niedzielę i święta wejście po 20 kop. Gabinet masażu i gimnastyki leczniczej, II-Aleja 30, Przyjmuje od 12—4 pp. 124—3-3

Kondycji

na wyjazd poszukuje VIII klasista szkoły gen. Chrzanowskiego, adres Częstochowa ul. Cerkiewna № 9, mieszcz. 8. 387—2—2

Koniczyna

zielona do sprzedania tania na centnary codziennie. Cerkiewna № 9 u stróż. 388—2—2